

Oslo, 19.12.2024

Arkivverket
PB 4013 Ullevål stadion
0806 Oslo
postmottak@arkivverket.no

Sluttrapport, Tildeling av arkivutviklingsmidler - Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst

Vi viser til tildeling av støtte på kr. 200 000,- til prosjektet Ordning og tilgjengeliggjøring av J. Tostrup arkiv, og betingelsen om at tilskuddsmottaker skal sende sluttrapport med prosjektrengskap senest tre måneder etter at prosjektet er avsluttet, deres ref. 2023/14341. Under følger en slik sluttrapport. Prosjektrengskap vedlegges som et eget dokument.

Bakgrunn for prosjektet

Firmaet J. Tostrup ble grunnlagt av Jacob Ulrich Holfeldt Tostrup (1806–1890) i 1832 og var et av landets ledende gullsmedfirmaer gjennom store deler av 1800- og 1900-tallet. Firmaet, og flere av designerne som hadde sitt virke der, ble rikelig premiært i inn- og utland, blant annet på flere verdensutstillinger, samt den hederstunge utmerkelsen Grand Prix under Torolf Prytz.

Deler av firmaets sakarkiv og regnskap, trykksaker m.m. (for perioden 1858-1938) finnes ved Riksarkivet, PA-0249 Prytz, Torolf (Gullsmedfirmaet Tostrup).

En annen del av firmaets arkiv, 21 hm hovedsakelig fra 1920-1970, finnes ved Nasjonalmuseets dokumentasjonsarkiv, og består av foto, glassnegativer, protokoller og noe trykt materiale, samt tegningsmateriale som utgjør hovedtyngden. I tillegg forvalter Nasjonalmuseet en mindre samling tegninger fra slutten av 1800-tallet – innkommet ved en annen aksesjon.

Materialet som oppbevares hos Nasjonalmuseet var fram til prosjektet startet kun grovsortert, men ikke finordnet. Videre var materialet svært skittent og oppbevart i mapper som ikke var syrefrie, og det var avgjørende å få stoppet en videre nedbryting av materialet.

Flere av skisse-/tegningsarkene er skjøre og porøse, og har heller ikke vært mulig å tilgjengeliggjøre før de var blitt gjennomgått, ordnet, konserverte og/eller fotografert/skannet.

Mål for prosjektet

Målet for prosjektet har vært å få ordnet og klargjort den delen av Tostrup-arkivet som oppbevares ved Nasjonalmuseets på en slik måte at det kan tilgjengeliggjøres for publikum, samt å få stoppet nedbrytningsprosesser av materialet.

For brukerne av J. Tostrups arkiv er det av stor betydning at alt materialet blir tilgjengeliggjort, og ikke kun den delen av arkivet som pr i dag er tilgjengelig ved Arkivverket/Riksarkivet.

Prosjektgjennomføring

I henhold til fremdriftsplan for prosjektet, ble det etter mottatt tildeling umiddelbart søkt etter ressurser som kunne bidra inn i prosjektet med selve ordningsarbeidet.

Det ble ansatt en prosjektmedarbeider og avsatt interne ressurser dedikert til prosjektet.

Oppstart på ordningsarbeidet var 1. april 2024.

Etter oppstart ble det opprettet tre arkivserier i Asta: En T-serie med 4 underserier (Ta, Tb, Tc og Td), en R-serie og en U-serie.

Hovedfokuset i prosjektet har vært ordning, rensing av arkivmaterialet, pakking av alt materialet i syrefritt papir og annen preventiv konservering, samt katalogisering.

Hver enkelt tegning i T-serien ble pakket i silkepapir, lagt i nye omslag, nye mapper og nye esker/stykker. De mest skitne tegningene ble i tillegg renseset. Glassnegativene ble lagt i egne esker.

Parallelt med ordnings- pakkings-, og katalogiseringsarbeidet, ble det i tillegg brukt interne ressurser på skanning og publisering på Digitalarkivet. Det viste seg ved nærmere gjennomgang og ordning av materialet at mange av tegningene kunne skannes i stedet for å fullfotograferes. Det digitaliserte filene ble fortløpende lastet opp i Digitalarkivet.

Underveis i prosjektet ble det videre avdekket at arkivet inneholder et større antall tegninger enn det som det opprinnelig var gjort overslag på, og prosjektet ble noe forlenget.

Prosjektet ble ferdigstilt 15. oktober 2024.

Resultater fra prosjektet /Konklusjon

Den delen av arkivet etter gullsmedfirmaet Tostrup som oppbevares hos Nasjonalmuseet er nå ordnet, katalogisert i Asta og tilgjengeliggjort på Arkivportalen. I alt dreier det seg om 96 stykker fordelt på en T-serie med 4 underserier (Ta, Tb, Tc og Td), en R-serie og en U-serie.

https://www.arkivportalen.no/entity/no-NMFK_arkiv000000019634?ins=NMFK

I T-serien inneholder hver eske/stykke ca. 120-150 tegninger, og til sammen ca. 11.250 tegninger som nå er grovrenset, ordnet og pakket i silkepapir og syrefrie esker.

Parallelt med ordnings- og pakkingsarbeidet, har Nasjonalmuseets dokumentasjonsarkiv brukt interne ressurser på skanning og publisering på Digitalarkivet. Det digitaliserte filene er lastet opp i Digitalarkivet, men er foreløpig klausulert på grunn av uavklart opphavsrett:

<https://www.digitalarkivet.no/source/270420>

Det er pr. nå lastet opp 1074 filer til Digitalarkivet, som tilsvarer tegningene i 7 av 90 stykker/esker.

Den potensielle videre nedbrytingen av arkivmaterialet er nå minimert. Tilstanden på mange av tegningene er imidlertid fortsatt i en såpass skjør tilstand at arkivet i liten grad vil tåle mye fysisk bruk. Tilgang til det fysiske materialet forutsetter at det ses i tett oppfølging med en arkivar.

For å kunne tilgjengeliggjøre alle tegningene i større grad og samtidig kunne skåne materialet, er det derfor viktig at tegningene blir skannet/fotografert og lastet opp på Digitalarkivet på sikt. Men ved at alt materialet nå er ordnet, er løypa for digitalisering og opplasting til Digitalarkivet klargjort.

Videre arbeid med prosjektet

Neste steg er å digitalisere hele tegning-arkivet og få lastet dette opp på Digitalarkivet, samt få avklart opphavsrett. Videre vil det bli foretatt eventuell konservering der det vil være behov, for eksempel ved bruk av materialet til en utstilling. En av tegningsmappene inneholdt muggbefengt materialet og det må avklares hvorvidt dette må destrueres eller kan muggsaneres for videre bevaring.

Med vennlig hilsen

Hildegunn Gullåsen

Seksjonsleder bibliotek og arkiv

hildegunn.gullasen@nasjonalmuseet.no